

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Szlifierz kamienia (811409)

**Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów
cementowych, kamiennych i pokrewni**

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Szlifierz kamienia (811409)

Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Szlifierz kamienia (811409)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [843]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	8
3.1. Zadania zawodowe	8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie szlifowania i polerowania kamienia	9
3.3. Kompetencje społeczne.....	10
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	11
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	11
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	13
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	14
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	15
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	15
7. SŁOWNIK POJĘĆ	17
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	17
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	19

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Szlifierz kamienia 811409

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Szlifierz granitu.
- Szlifierz lastryka.
- Szlifierz marmurowych elementów budowlanych.
- Szlifierz marmurowych elementów nagrobkowych.
- Szlifierz materiałów budowlanych.
- Szlifierz obróbki kamienia.
- Szlifierz płyt marmurowych.
- Szlifierz pomników i nagrobków.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 8114 Cement, stone and other mineral products machine operators.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w marcu 2019 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Hanna Całuń-Swat – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Czesław Sadowski – Zespół Szkół Zawodowych nr 1, Kielce.
- Jolanta Skoczylas – Zespół Szkół Budowlanych im. Kazimierza Wielkiego, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Jolanta Religa – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Mirosław Żurek – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Elżbieta Próchenko – Collegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa, Siedlce.
- Andrzej Suszek – Centrum Kształcenia Zawodowego, Świdnica.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Sławomir Duch – Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A., Katowice.
- Danuta Jasińska – Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział Płock.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2019 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Szlifierz kamienia zajmuje się szlifowaniem i polerowaniem płyt i elementów lastrykowych⁴, kamieni naturalnych i sztucznych za pomocą szlifierek⁹ i polerek mechanicznych⁷, a także wzmacnianiem i impregnacją² kamienia.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Szlifierz kamienia szlifuje i poleruje elementy kamienne przetarte w trakach kamieniarskich¹², jak również elementy kamienne wbudowane, a wymagające odnowienia. Przed rozpoczęciem robót dokonuje oględzin i w zależności od potrzeb może uzupełniać rysy, ubytki oraz wzmacniać i impregnować powierzchnię kamienia.

Szlifierz kamienia obsługuje szlifiereki i polerki mechaniczne przy szlifowaniu i polerowaniu kamieni, płyt mozaikowych oraz płyt i elementów lastrykowych. W trakcie wykonywania pracy zobowiązany jest do przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska.

Sposoby wykonywania pracy

Szlifierz kamienia wykonuje działania polegające m.in. na:

- dobieraniu materiałów ściernych, tarcz i kształtowników w zależności od rodzaju i gatunku surowców kamiennych,
- dobieraniu narzędzi do polerowania materiałów kamiennych, a także proszków i płynów polerskich,
- obsługiwaniu szlifierek i polerek podczas obróbki elementów kamiennych,
- wyrównywaniu wstępnym powierzchni kamienia,
- szlifowaniu powierzchni kamienia,
- wykończaniu powierzchni szlifowanej poprzez polerowanie,
- czyszczeniu, konserwowaniu oraz usuwaniu drobnych uszkodzeń obsługiwanych maszyn,
- wykonywaniu obmiaru robót kamieniarskich i sporządzaniu rozliczenia tych robót.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Szlifierz kamienia pracuje z reguły w pomieszczeniach zamkniętych (halach i budynkach produkcyjnych), ale może również ją wykonywać na wolnym powietrzu (na terenie zakładu lub w miejscu wyznaczonym przez przełożonego).

Pracę wykonuje na stojąco, często w pozycji pochylonej. Pomieszczenia, w których szlifierz kamienia wykonuje pracę, posiadają oświetlenie dzienne lub sztuczne oraz wentylację. Standardowe wyposażenie pracownika to ubranie robocze, buty, okulary i rękawice ochronne oraz ochronniki słuchu.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Szlifierz kamienia w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- szlifierki przegubowe (kolankowe),
- boczkarki¹ do kamienia,
- piaskarki do kamienia⁶,
- polerki do kamienia,
- automaty szlifiersko-polarskie,
- frezy diamentowe,
- ściernice ceramiczne¹⁰, ściernice ze spoiwem żywicznym¹¹,
- kamienie szlifierskie³,
- papiery szlifierskie,
- rzepy do polerowania na mokro i na sucho,
- filce polerskie.

Organizacja pracy

Szlifierz kamienia w zależności od miejsca pracy, wykonywanych zadań zawodowych i liczby osób zatrudnionych w przedsiębiorstwie, może pracować samodzielnie lub w zespołach kilkuosobowych pod nadzorem przełożonego. Praca w tym zawodzie wykonywana jest najczęściej w systemie ośmiogodzinnym, jednozmianowym, jednak ze względu na harmonogram prac – może być wykonywana w systemie dwu- lub trzymianowym.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Szlifierz kamienia jest narażony na następujące zagrożenia:

- praca w zróżnicowanych warunkach atmosferycznych (wiatr, deszcz),
- szkodliwe substancje chemiczne (kleje, impregnaty),
- hałas, zapylenie, wibracje,
- mechaniczne (powstałe na skutek przenoszenia, podnoszenia ciężkich materiałów, obsługi maszyn i urządzeń).

Do występujących w zawodzie chorób należy zaliczyć m.in.:

- choroby układu mięśniowo-szkieletowego,
- choroby reumatyczne,
- choroby górnych dróg oddechowych,
- ostre reakcje alergiczne.

Szczególnie ważne jest planowanie i organizowanie pracy szlifierza kamienia zgodnie z zasadami i przepisami:

- bezpieczeństwa i higieny pracy,
- przeciwpożarowymi,
- ochrony środowiska.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **szlifierz kamienia** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządów równowagi,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność układu kostno-stawowego;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- rozróżnianie barw,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- zmysł równowagi,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- zręczność rąk i palców,
- czucie dotykowe,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- uzdolnienia techniczne,
- współdziałanie i współpraca w zespole (grupie),
- wyobraźnia przestrzenna,
- łatwość przerzucania się z jednej czynności na drugą;

w kategorii cech osobowościowych

- rzetelność i dokładność,
- samodzielność,
- samokontrola,
- odpowiedzialność za działania zawodowe,
- gotowość do pracy w nieprzyjemnych (różnych) warunkach środowiskowych,
- dbałość o jakość pracy,
- dokładność,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

W zawodzie **szlifierz kamienia** wymagany jest ogólny dobry stan zdrowia, sprawność fizyczna, prawidłowy wzrok i słuch oraz sprawność narządów równowagi i układu kostno-stawowego. Pod

względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do prac średnio ciężkich. Nie występują w niej specyficzne obciążenia umysłowe.

Przeciwwskazaniami do pracy w tym zawodzie są:

- wady wzroku i słuchu nie poddające się korekcji,
- zaburzenia równowagi,
- epilepsja,
- alergie kontaktowe i wziewne,
- zawroty głowy,
- choroby układu oddechowego,
- wady wzroku niepoddające się korekcji,
- choroby ograniczające w znacznym stopniu sprawność narządów ruchu,
- choroby układu krążenia.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2019 r.) do podjęcia pracy w zawodzie **szlifierz kamienia** preferowane jest wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) w zawodach z obszaru budowlanego.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Podjęcie pracy w zawodzie **szlifierz kamienia** ułatwiają:

- posiadanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje pełne w zawodzie pokrewnym (szkolnym) kamieniarz, uzyskanego po zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego i zdanie egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, potwierdzającego kwalifikację częściową: BD.13 Wykonywanie robót kamieniarskich, wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym kamieniarz,
- posiadanie świadectwa czeladniczego lub dyplomu mistrzowskiego w zawodzie kamieniarz, nadawanych w ramach kształcenia rzemieślniczego po zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze,
- posiadanie certyfikatów i świadectw potwierdzających udział w szkoleniach w zakresie szlifowania kamieni naturalnych i sztucznych, organizowanych przez instytucje szkoleniowe.
- suplement Europass (w języku polskim i angielskim) do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, wydawany na prośbę zainteresowanego przez Izby Rzemieślnicze oraz Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

W zawodzie szlifierz kamienia pracodawcy często zatrudniają osoby bez kwalifikacji do prac pomocniczych. Niezbędne kompetencje zawodowe osoby te nabywają, przyuczając się do zawodu w trakcie pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Pracownik w zawodzie **szlifierz kamienia** może:

- zajmować samodzielne stanowiska związane ze szlifowaniem kamienia,
- po nabyciu doświadczenia zawodowego, przy posiadaniu dobrych zdolności i umiejętności organizacyjnych oraz umiejętności pracy z ludźmi – awansować na stanowisko brygadzysty nadzorującego pracę zespołu pracowników,
- założyć i prowadzić własną działalność gospodarczą,
- po ukończeniu branżowej szkoły I stopnia w zawodzie pokrewnym kamieniarz – dalej kształcić się w branżowej szkole II stopnia lub liceum ogólnokształcącym dla dorosłych i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, np. w ramach kwalifikacji w zawodzie technik robót wykończeniowych w budownictwie, a następnie po zdaniu matury i ewentualnym ukończeniu uczelni wyższej awansować na stanowisko kierownicze,
- doskonalić swoje umiejętności, uczestnicząc w branżowych szkoleniach,
- rozwijać swoje kompetencje poprzez udział w kształceniu i/lub szkoleniu w zawodach pokrewnych.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2019 r.) w zawodzie **szlifierz kamienia** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w ramach edukacji formalnej i pozaformalnej.

Istnieje możliwość potwierdzania (przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną) kompetencji przydatnych do wykonywania zawodu szlifierz kamienia w zawodzie pokrewnym kamieniarz, w zakresie kwalifikacji BD.13 Wykonywanie robót kamieniarskich.

Alternatywną drogę potwierdzania kompetencji w zawodzie szlifierz kamienia oferuje system rzemieślniczego przygotowania zawodowego, który umożliwia uzyskanie tytułu czeladnika, a następnie mistrza w zawodzie kamieniarz. Dokumentami potwierdzającymi te tytuły są odpowiednio: świadectwo czeladnicze oraz dyplom mistrzowski.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **szlifierz kamienia** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Monter kamiennych elementów budowlanych	711201
Kamieniarz ^S	711301
Krajacz materiałów budowlanych	811402
Pilarz kamienia	811408

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **szlifierz kamienia** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Wykonywanie prac przygotowawczych związanych ze szlifowaniem i polerowaniem kamienia.
- Z2 Wykonywanie robót szlifierskich.
- Z3 Wykonywanie robót polerskich i impregnacyjnych.
- Z4 Wykonywanie obmiaru⁵, odbiór i rozliczenie robót.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie szlifowania i polerowania kamienia

Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie szlifowania i polerowania kamienia obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Wykonywanie prac przygotowawczych związanych ze szlifowaniem i polerowaniem kamienia	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentację budowlaną w zakresie wykonywania elementów kamiennych szlifowanych i polerowanych; • Rodzaje i przeznaczenie narzędzi oraz sprzętu stosowanego w robotach szlifierskich i polerskich; • Instrukcje obsługi narzędzi, urządzeń i sprzętu stosowanego przy wykonywaniu szlifowania i polerowania elementów kamiennych; • Rodzaje kamieni, na których będą wykonywane roboty szlifierskie; • Rodzaje materiałów stosowanych do wykonywania reperacji i uzupełnień elementów kamiennych (pigmentów, szpachlówek, impregnatów itp.); • Oznaczenia substancji i preparatów niebezpiecznych oraz zasady ich używania w robotach szlifierskich i polerskich kamienia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować dokumentację budowlaną w zakresie szlifowania i polerowania elementów kamiennych; • Dobierać narzędzia i sprzęt zgodnie z ustalonym do wykonania zakresem robót szlifierskich i polerskich; • Stosować instrukcje obsługi narzędzi, urządzeń i sprzętu stosowanego przy szlifowaniu i polerowaniu elementów kamiennych; • Rozróżniać rodzaje kamieni, na których będą wykonywane roboty szlifierskie; • Dobierać materiały do wykonywania reperacji i uzupełnień elementów kamiennych; • Rozpoznawać oznaczenia i przestrzegać środków ostrożności przy stosowaniu substancji i preparatów niebezpiecznych, używanych w robotach szlifierskich i polerskich kamienia.

Z2 Wykonywanie robót szlifierskich	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie szlifowania elementów kamiennych; • Rodzaje uszkodzeń w elementach kamiennych; • Zasady usuwania zanieczyszczeń z elementów kamiennych (rdza, sadza, stare powłoki malarskie); • Zasady uzupełniania ubytków, rys, pęknięć elementów kamiennych; • Rodzaje materiałów do szlifowania powierzchni elementów kamiennych; • Rodzaje szlifowania; • Zasady oceny jakości wykonanych robót szlifierskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie szlifowania elementów kamiennych; • Usuwać zanieczyszczenia występujące na powierzchni elementów kamiennych (rdza, sadza, stare powłoki malarskie); • Usuwać uszkodzenia w elementach kamiennych, uzupełniać ubytki, rysy, pęknięcia; • Dobierać materiał szlifierski w zależności od rodzaju szlifowania i rodzaju kamienia; • Rozróżniać rodzaje szlifowania; • Wykonywać szlifowanie różnych rodzajów elementów kamiennych; • Oceniać jakość wykonanych prac związanych ze szlifowaniem elementów kamiennych.

Z3 Wykonywanie robót polerskich i impregnacyjnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie wykonywania robót polerskich i impregnacyjnych; Rodzaje materiałów stosowanych do polerowania i impregnowania elementów kamiennych; Zasady wykonywania polerowania różnych rodzajów kamienia; Rodzaje wad i uszkodzeń powierzchni polerowanych i impregnowanych; Zasady wykonywania impregnacji i wzmacniania powierzchni kamiennych; Zasady doboru i przygotowania materiałów do impregnacji powierzchni kamiennych. Zasady wykończania kamiennych powierzchni polerowanych i impregnowanych. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosować zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie wykonywania robót polerskich i impregnacyjnych; Stosować materiały polerskie w zależności od rodzaju podłoża; Polerować różne rodzaje kamienia; Identyfikować wady i uszkodzenia powierzchni polerowanych i impregnowanych; Dobierać materiały do impregnacji w zależności od rodzaju powierzchni kamiennych; Impregnować różne rodzaje powierzchni kamiennych; Wykończać kamienne powierzchnie polerowane i impregnowane; Oceniać jakość wykonanych prac związanych z polerowaniem i impregnowaniem powierzchni kamiennych.

Z4 Wykonywanie obmiaru, odbiór i rozliczenie robót	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady wykonywania <u>przedmiarowania robót</u>⁸ szlifierskich i polerskich elementów kamiennych; Rodzaje sprzętu pomiarowego do wykonywania obmiarów robót szlifierskich i polerskich elementów kamiennych; Zasady wykonywania obmiaru robót szlifierskich i polerskich elementów kamiennych; Zasady odbioru i rozliczania wykonanych robót szlifierskich i polerskich elementów kamiennych. 	<ul style="list-style-type: none"> Wykonywać przedmiarowanie robót szlifierskich i polerskich elementów kamiennych zgodnie z dokumentacją techniczną; Stosować sprzęt pomiarowy przy wykonywaniu obmiarów robót szlifierskich i polerskich; Wykonywać obmiar dla wykonywanych robót szlifierskich i polerskich; Wykonywać pomiary niezbędne do sporządzenia wyceny wykonanych robót; Sporządzać dokumenty wymagane do odbioru i rozliczenia wykonanych prac.

3.3. Kompetencje społeczne

Pracownik w zawodzie **szlifierz kamienia** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

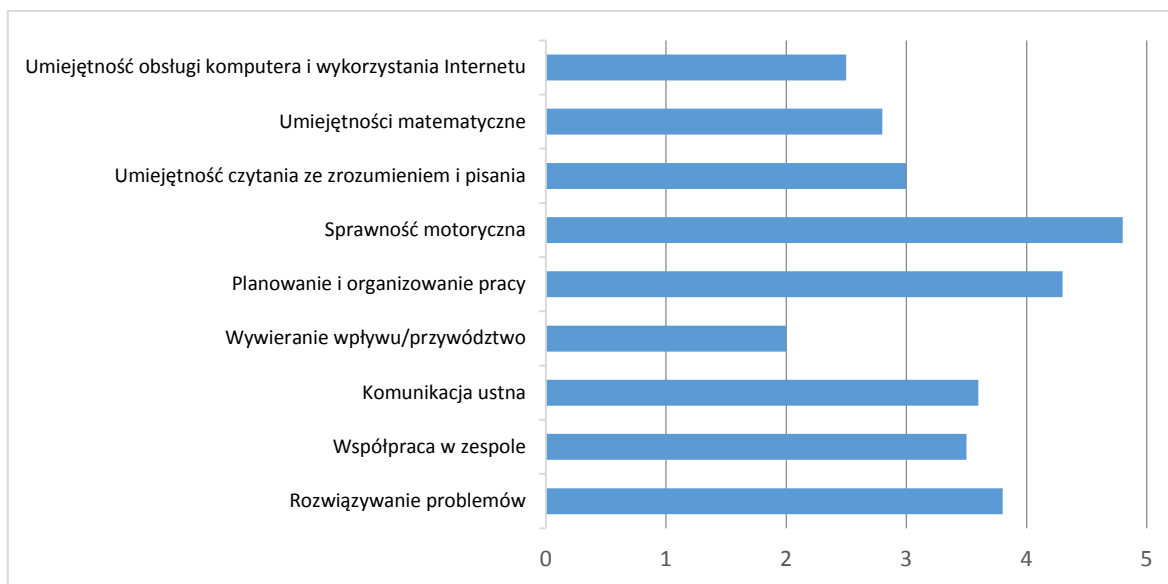
W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań oraz za powierzony sprzęt i narzędzia wykorzystywane na stanowisku pracy.
- Wykonywania pracy samodzielnie oraz podejmowania współpracy w zorganizowanych warunkach w zakresie szlifowania kamienia.
- Oceniania zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań zabezpieczających przed skutkami występujących zagrożeń w środowisku pracy.
- Prowadzenia samooceny i weryfikowania działań własnych oraz oceny osób, z którymi współpracuje lub którymi kieruje w zakresie realizacji zadań szlifowania kamienia.

- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami w branży kamieniarskiej.
- Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych w zakresie wykonywanych robót szlifierskich powierzchni kamiennych.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu szlifierz kamienia.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu szlifierz kamienia

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie szlifierz kamienia nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Szlifierz kamienia może podjąć pracę w zakładach wykonujących roboty kamieniarskie lub na budowie jako pracownik fizyczny.

Zatrudnienie w zawodzie **szlifierz kamienia** oferują:

- kamieniarskie zakłady usługowe,
- przedsiębiorstwa budowlane,
- zakłady budowlano-remontowe,
- rzemieślnicze zakłady kamieniarskie.

Szlifierz kamienia może również świadczyć usługi, prowadząc własną działalność gospodarczą.

Obecnie (2019 r.) zapotrzebowanie na kamieniarzy wykonujących zawód szlifierz kamienia jest zrównoważone i kształtuje się na stałym poziomie.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometr.zawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porpp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2019 r.) w ramach systemu edukacji zawodowej w Polsce nie prowadzi się kształcenia kandydatów do pracy w zawodzie **szlifierz kamienia**.

Kształcenie w preferowanym przez pracodawców zawodzie pokrewnym kamieniarz oferują branżowe szkoły I stopnia (dawnej zasadnicze szkoły zawodowe).

Możliwe jest również uczestnictwo w kwalifikacyjnych kursach zawodowych (dla dorosłych) w ramach kwalifikacji BD.13 Wykonywanie robót kamieniarskich (właściwej dla zawodu kamieniarz), które oferują:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikację BD.13 potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu szlifierz kamienia oferuje również system rzemieślniczego przygotowania zawodowego w zawodzie pokrewnym kamieniarz. Tytuły czeladnika i mistrza w tym zawodzie, po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu, potwierdzają Izby Rzemieślnicze.

WAŻNE:

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, które wchodzi w życie od 1 września 2019 r., ulegają zmianie dotychczasowe symbole kwalifikacji wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego, na kody składające się z trzech wielkich liter, wskazujących na przyporządkowanie do jednej z 32 branż, występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Zmianie uległy również nazwy niektórych z dotychczasowych kwalifikacji. Nowa regulacja umożliwia prowadzenie kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub na kursach umiejętności zawodowych.

Szkolenie

Szlifierz kamienia ma możliwość doskonalenia kompetencji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i warsztatach organizowanych np. przez: producentów materiałów kamieniarskich, organizacje i stowarzyszenia branżowe.

Przykładowe tematy szkoleń:

- obsługa szlifierek i polerek do kamienia,
- technologia szlifowania i polerowaniem kamieni naturalnych i sztucznych,
- środki do wzmacniania i impregnacji kamienia.

Organizatorzy tych szkoleń potwierdzają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wybiezstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2019 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **szlifierz kamienia** jest zróżnicowane i wynosi najczęściej od 3270 zł do 4080 zł brutto miesięcznie (średnio 3670 zł brutto w przeliczeniu na jeden etat).

Poziom wynagrodzenia osób wykonujących zawód szlifierz kamienia uzależniony jest m.in. od:

- posiadanych kwalifikacji, doświadczenia i poziomu wykształcenia,
- formy zatrudnienia i warunków rozliczenia (ewentualne prowizje),
- wielkości przedsiębiorstwa,
- regionu zatrudnienia,
- liczby przedsiębiorstw działających na danym terenie w obszarze wykonywania robót kamieniarskich,
- koniunktury na rynku pracy.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **szlifierz kamienia** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w zawodzie jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), jeśli posiadana wada jest skorygowana implantem lub aparatem słuchowym,

- z niewielką dysfunkcją narządu mowy (03-L), jeśli umożliwiają skuteczną komunikację,
- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia,
- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania i chodzenia, w tym samodzielnego przemieszczania się po zróżnicowanym terenie.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2019 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.03.2019 r.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1202, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. poz. 1966, z późn. zm.).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47, poz. 401).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191, poz. 1596, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych oraz innych pracach związanych z wysiłkiem fizycznym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1139).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650, z późn. zm.).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 276).

Literatura branżowa:

- Jundrovsky R.: Kamieniarstwo. Współczesne spojrzenie na tradycję. Wydawnictwo Arkady, Warszawa 2015.
- Karbowniak M.: BHP w branży budowlanej. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2016.
- Kowalczyk Z., Zabielski J.: Kosztorysowanie i normowanie w budownictwie. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2005.
- Maj T.: Zawodowy rysunek budowlany. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2008.
- Panas J. (red.): Nowy poradnik majstra budowlanego. Wydawnictwo Arkady, Warszawa 2012.
- Sieniawska-Kuras A., Potocki P.: Renowacja elementów architektury. Wydawnictwo KaBe, Krosno 2012.
- Sieniawska-Kuras A.: Kamień we współczesnym budownictwie. Wydawnictwo KaBe, Krosno 2014.
- Wilcke H., Thunig W.: Kamieniarstwo. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1997.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.03.2019]:

- Barometr zawodów 2019. Raport podsumowujący badania w Polsce:
https://barometrzwodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie Kamieniarz 711301:
https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/711301.pdf

- Miesięcznik Kurier Kamieniarski: <https://www.kurierkamieniarski.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal branżowy Nowy Kamieniarz: <http://nowykamieniarz.pl>
- Portal branżowy Świat kamienia: <http://www.swiat-kamienia.pl>
- Prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy: <http://monitorpolski.gov.pl/mp/2019/276/M2019000027601.pdf>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Związek Rzemiosła Polskiego: Wykaz standardów egzaminacyjnych: <https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.

Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> • poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), • profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Boczkarka	Elektronarzędzie służące do szlifowania i polerowania boków płyt.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://maszyny-kamieniarskie.pl/15-boczkarki [dostęp: 31.03.2019]
2	Impregnacja	Nasycenie materiału odpowiednimi substancjami w celu konserwacji albo nadania określonej właściwości.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/impregnacja.html [dostęp: 31.03.2019]
3	Kamień szlifierski	Kamień o porowatej powierzchni służący do wygładzania powierzchni metali, kamieni itp.	https://sjp.pwn.pl/slowniki/kamie%C5%84%20szlifierski.html [dostęp: 31.03.2019]

4	Lastryko	Rodzaj betonu cementowego barwionego lub niebarwionego, wykonywanego z jasnego lub białego cementu i ozdobnego kruszywa (np. grysów marmurowych, granitowych), o powierzchni szlifowanej i polerowanej, z widocznymi dekoracyjnymi ziarnami kruszywa.	https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/lastryko.html [dostęp: 31.03.2019]
5	Obmiar robót	Obliczenie ilości robót na podstawie pomiarów z natury. Opracowanie sporządzane jest po wykonaniu robót przez ich wykonawcę na podstawie książki obmiarów.	http://www.inzynierbudownictwa.pl/biznes,ekonomika,artykul,przedmiar_i_obmiar_robot_jako_podstawa_ustalania_wynagrodzenia_za_roboty_budowlane_cz_i,2476 [dostęp: 31.03.2019]
6	Piaskarka do kamienia	Elektronarzędzie do obróbki udarowo-ściernej strumieniem piasku kwarcowego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/piaskowanie.html [dostęp: 31.03.2019]
7	Polerka mechaniczna	Elektronarzędzie służące do wykonywania poleru na wyszlifowanych powierzchniach kamienia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/encyklopedia/polerka.html [dostęp: 31.03.2019]
8	Przedmiar robót	Zestawienie rodzajów i ilości robót podstawowych, które są przewidywane do wykonania wraz z ich szczegółowym opisem i wyliczeniami.	Kowalczyk Z., Zabielski J.: Kosztorysowanie i normowanie w budownictwie. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2005
9	Szlifierka	Maszyna służąca do dokładnego obrabiania powierzchni płaskich, obrotowych lub kształtowych za pomocą ściernic (tarcz ściernych).	https://sjp.pwn.pl/doroszewski/szlifierka;5504261.html [dostęp: 31.03.2019]
10	Ściernice ceramiczne	Wykonane na bazie mieszanek elektrokorundu szlachetnego i środków wypełniających, w postaci tarcz, osełek, służą najczęściej do precyzyjnego szlifowania powierzchni płaskich, profili kamiennych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.andre.com.pl/katalog-produktow/narzedzia-cierne-ze-spoiwem-ceramicznym [dostęp: 31.03.2019]
11	Ściernice ze spoiwem żywicznym	Wykonane z mieszaniny żywic fenolowych i środków wypełniających, w postaci tarcz, kształtek, osełek, służą do szlifowania betonu żelbetu, lastryka i kamienia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.andre.com.pl/katalog-produktow/narzedzia-cierne-ze-spoiwem-ceramicznym [dostęp: 31.03.2019]
12	Trak kamieniarski	Maszyna kamieniarska służąca do dzielenia bloków skalnych na płyty.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.swiat-kamienia.pl/pl/home-6/normy-i-prawa/344-akademia-kamieniarska/porady?start=10 [dostęp: 31.03.2019]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.